

Форма № 09/18
Затверджена рішенням вченої ради ІДГУ
від 30.08.2018 р., протокол № 1

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРФОГРАФІЧНИЙ ПРАКТИКУМ З РУМУНСЬКОЇ МОВИ

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(цифра і назва галузі знань)

спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (із зазначенням мови))
(код і назва спеціальності)

освітня програма Середня освіта: мова і література (румунська)
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

БМ О.М. Толочева
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою романо-германської філології
протокол № 5 від 18.12.2019 р
Завідувач кафедри В.Ф.Радкіна

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості освіти факультету

іноземних мов С.О.Рябушко

Розробник програми:

Кісеолар Поліна Дмитрівна, кандидат філологічних наук,
викладач кафедри романо-германської філології

Рецензент програми:

Голованова Олена Михайлівна, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри романо-германської філології

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів:4	<i>Лекції:</i>	
Модуль: 1	<i>Практичні заняття:</i>	
Загальна кількість годин: 120	48	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:2-4	<i>Лабораторні заняття:</i>	
Семестр:3-8	<i>Семінарські заняття:</i>	
Тижневе навантаження (год.):	<i>Консультації:</i>	
- аудиторне:2		
- самостійна робота:6	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
Форма підсумкового контролю:залік	-	
Мова навчання: румунська	<i>Самостійна робота:</i>	
	72	

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни є орфограми та правила їх передачі відповідно до фонетичного, морфологічного, традиційного принципів румунського правопису.

Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблення, узагальнення, закріплення знань студентів із румунської орфографії та пунктуації, стійке оволодіння орфографічними й пунктуаційними нормами; формування міцних навичок грамотного письма; виховування культури усного та писемного мовлення.

Передумови для вивчення дисципліни: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін: «Практичний курс румунської мови», «Вступ до мовознавства», «Сучасна румунська мова», «Історія румунської мови».

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу пов'язана з дисциплінами «Практичний курс румунської мови», «Культура мови».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. **Знання:** знати про графіку та орфографію, їх принципи; румунський алфавіт, загальні питання правопису; усі формулювання правил румунської орфографії у зв'язку з фонетикою, морфемікою, морфологією румунської мови; поняття про пунктуацію, пунктограму, систему розділових знаків, усі формулювання правил румунської пунктуації у зв'язку з синтаксисом румунської мови;

2. **Уміння:** диференціювати принципи румунського правопису і відповідно до них – орфографічні правила; застосовувати практично їх, а також винятки із правил; давати детальний коментар орфографічним правилам, диференціювати, вимовляти, характеризувати звуки мови; коментувати зміни звуків у потоці мовлення, правопис орфограм тощо; диференціювати пунктуаційні правила; застосовувати практично вивчені правописні та пунктуаційні правила тощо.

3. **Комунікація:** використовувати набуті знання в ході ведення дискусій з проблемних питань означеної наукової сфери; бути підготовленим для фахової комунікації із представниками наукових кіл

4. **Автономність та відповідальність:** вміти самостійно опрацьовувати матеріал, виконувати індивідуальні завдання означеної проблематики, бути відповідальним щодо постійного дотримання правил академічної доброчесності, виявляти самостійність і

соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Вступ. Принципи румунського правопису.	2		2				4							
2.	Орфоепічні норми сучасної румунської літературної мови.	2		2				4							
3.	Орфографічні норми сучасної румунської літературної мови Чергування голосних та приголосних.	4		4				4							
4.	Написання префіксів	2		2				4							
5.	Написання суфіксів	2		2				4							
6.	Орфографічні знаки.	2		2				4							
7.	Написання власних назв.	4		4				4							
8.	Будова слова і правопис.	4		4				4							
9.	Правопис складних іменників, прислівників і прислівникових сполучень, прийменників, сполучників. і прикметників	4		4				4							
10.	Правопис дієслів, дієприкметників, дієприслівників	2		2				4							
11.	Правопис слів іншомовного походження. Передавання слов'янських прізвищ румунською мовою	4		4				4							
12.	Правила розділу слів на склади: простих слів, похідних слів, складених слів. Розділ слів на кінці строки.	4		4				6							
13.	Використання тире між підметом і присудком. Тире в простому реченні.	2		2				4							

14.	Розділові знаки в реченнях з однорідними членами.	4	4				6							
15.	Розділові знаки при словах та словосполученнях	4	4				4							
16.	Розділові знаки при прямій мові	2	2				4							
Проміжний контроль							4							
Разом:		48	48				72							

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Орфоепія. Орфографія. Пунктуація.

Тема № 1. Вступ. Принципи румунського правопису. Фонетичний принцип. Морфологічний принцип. Традиційно-історичний принцип. Семантично-синтаксичний принцип.

Тема № 2. Орфоепічні норми сучасної румунської літературної мови. Орфоепія як розділ мовознавства. Вимова голосних звуків. Вимова приголосних звуків. Вимова дифтонгів та трифтонгів. Деякі норми щодо наголошення слів

Тема № 3. Орфографічні норми сучасної румунської літературної мови. Орфографія як розділ мовознавчої дисципліни. Основні поняття орфографії: орфограма, орфографічне правило, принципи румунської орфографії. Чергування голосних **a/e, oa/o, u/o/oa, ea/e** та приголосних **t/ț, s/ș, d/y, st/șt, n/i** як засіб милозвучності мови. Літери **e, i** в коренях після шиплячих **j, ș** та **s, z, ț**.

Тема № 4-5. Написання префіксів **îm-/în, des-/răz-, răș-/răș**. Написання суфіксів **-tor/-toare, -uț/-eț, -ior/-ioară, -an/-ancă, -iță/-oaică** та інші.

Тема № 6. Орфографічні знаки. Письмо з дефісом. Дефіс відтворює в письмовій формі співіснування двох суміжних слів. Дефіс позначає усунення голосного звуку. Дефіс позначає приєднання слів. Інші випадки використання дефісу.

Тема № 7. Написання власних назв. Вживання великої букви. Передача російських та українських імен та власних назв румунською мовою..

Тема № 8. Будова слова і правопис. Прості, складні і складені слова. Принципи правопису значущих частин слова. Творення і правопис складних слів. Правопис складноскорочених слів і графічних скорочень.

Тема № 9-10. Правопис складних іменників і прикметників. Правопис прислівників і прислівникових сполучень, прийменників, сполучників і часток

Тема № 11. Правопис слів іншомовного походження. Передавання слов'янських прізвищ румунською мовою.

Тема № 12. Правила переносу складів у румунській мові. Перенос голосних, приголосних, префіксів, суфіксів, півголосних звуків

Тема № 13. Використання тире між підметом і присудком. Тире в простому реченні.

Тема № 14. Розділові знаки в реченнях з однорідними членами. Однорідні та неоднорідні означення. Узагальнюючі слова при однорідних членах речення.

Тема № 15. Розділові знаки при словах, словосполученнях, конструкціях, граматично не пов'язаних із членами речення (вставні слова, вставлені конструкції, звертання, вигуки).

Тема № 16. Розділові знаки при прямій мові: діалогічна лінія, двокрапка, лапки. Оформлення цитат.

5.2. Тематика практичних занять.

Заняття 1. Вступ. Принципи українського правопису. **2 год.**

Заняття 2. Орфоепічні норми сучасної румунської літературної мови. **2 год.**

- Заняття 3. Орфографічні норми сучасної румунської літературної мови. **4 год.**
 Заняття 4. Написання префіксів. **2 год.**
 Заняття 5. Написання суфіксів. **2 год.**
 Заняття 6. Орфографічні знаки. **2 год.**
 Заняття 7. Написання власних назв. **4 год.**
 Заняття 8. Будова слова і правопис. **4 год.**
 Заняття 9. Правопис складних іменників і прикметників. **4 год.**
 Заняття 10. Правопис прислівників і прислівникових сполучень, прийменників, сполучників і часток. **2 год.**
 Заняття 11. Правопис слів іншомовного походження. **4 год.**
 Заняття 12. Правила переносу складів у румунській мові. **4 год.**
 Заняття 13. Використання тире. **2 год.**
 Заняття 14. Розділові знаки в реченнях. **4 год.**
 Заняття 15. Розділові знаки при словах, словосполученнях, конструкціях, граматично не пов'язаних із членами речення. **4 год.**
 Заняття 16. Розділові знаки при прямій мові. **2 год.**

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин (денна)	Форми звітності
1.	Підготовка до практичних занять: розв'язання практичних завдань	28	Домашнє завдання (письмове та усно) - зошит
2.	Підготовка до проміжного контролю	4	Модульна контрольна робота
3.	Складання словників лінгвістичних термінів, Написання есе	10	Глосарій
		10	Есе
4.	Виконання індивідуальних завдань: - анотування статей (до 3 сторінок; - написання рефератів;	10	Стаття
		10	Реферат
	Разом	72	

Зміст завдань для самостійної роботи

Виконати завдання (анотування статей, написання рефератів) за матеріалами наукової літератури. Розв'язання практичних завдань виконати відповідно посібника Gh.M.Vasilache „Ortografia limbii române”

Тематика рефератів додається.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

(до 10 сторінок)

1. Istoria ortografiei românești.
2. Caracteristicile ortografiei românești.
3. Alfabetul românesc.
4. Din istoria sistemelor alfabetice.
5. Îstoria sistemelor alfabetice.
6. Superstratul și consecințele lui.
7. Strămoșii românilor: origine și istorie.
8. Limbile Europei. Caracteristică generală.
9. Fenomene gramaticale înregistrate în limba românofonilor din sudul regiunii Odesa.
10. File de istorie ale scrisului românesc în Molodova.
11. Necesitatea limbii literare.
12. Concepțiile scriitorilor români despre limbă.
13. Graiurile și unitatea limbii române.

14. Varietatea limbii române.
15. Relațiile dintre limba literară și graiurile teritoriale.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю* – практичні заняття, індивідуальні завдання.
- 6.2. *Форми проміжного контролю* – модульна контрольна робота.
- 6.3. *Форми підсумкового контролю* – залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, якість виконання індивідуального завдання у вигляді презентації дослідження на тему: «Музичне/живописне в мистецтві слова» (на основі творчості одного з поетів Придунав'я).

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два завдання. Відповідь на перше з них дає можливість оцінити рівень оволодіння студентом теоретичними питаннями, пов'язаними з орфографічними проблемами. Друге завдання передбачає виявлення практичних навичок студента з орфографії.

Зразок варіанта модульної контрольної роботи:

1. Explicăți utilizarea cratimei în limba română.

2. Rezolvați testele propuse:

A/ Este corect:

- a) găseștemi-l;
- b) găseștemil;
- c) găsește-m-il;
- d) găsește-mi-l.

B/ Este corect:

- a) dămi-i;
- b) dăm-ii;
- c) dămii;
- d) dă-mi-i.

C/ Corect este:

- a) dându-i-o;
- b) dându-io;
- c) dând-u-io;
- d) dânduio.

D/ Este corect:

- a) găseacă-mi-te-n pace;
- b) găseacă-mite-n pace;
- c) găseacămite-n pace;
- d) găseacămi-te-n pace.

E/ Este corect:

- a) îmbrăcându-șio;
- b) îmbrăcând-u-și-o;
- c) îmbrăcân-du-și-o;
- d) îmbrăcându-și-o.

F/ Este corect:

- a) făcutu-m-iam;
- b) făcutu-mi-am;
- c) făcutumi-am;
- d) făcut-u-mi-am.

G/ Este corect:

- a) văzutu-la-ți;

- b) vāzut-u-l-aṭi;
- c) vāzutul-aṭi;
- d) vāzutu-l-aṭi.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та критерії оцінювання знань студентів:

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	Зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Студент		
5 балів	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
4 бали	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Студент	
3 бали	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
2 бали	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
1 бал	студент володіє навчальним матеріалом частково	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача
0 балів	студент не володіє навчальним матеріалом	не спроможний виконувати практичних завдань завдання без допомоги викладача

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Складання глосарію	5
Написання есе	5
Анотування статей	5
Написання реферату	5

Критеріями оцінювання *анотацій наукових статей* є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті. *Глосарій* теми оцінюється відповідно до повноти теоретико-методологічного забезпечення інтерпретації понять термінів. Оцінювання *есе* здійснюється за такими критеріями: самостійність, креативність, логічна послідовність передачі інформації. Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

8. 4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критично аналізувати теоретичний і матеріал та здійснювати фахову інтерпретацію поетичного тексту, вміння наводити аргументи, художні ілюстрації, робити логічні самостійні висновки.

8. 5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю (залік):

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10. 1. Основні джерела

1. V. Șerban, I. Evseev, Vocabular românesc contemporan, FACLA, 1975.
2. Gh. Bulgăr, Limba română. Fonetică. Lexic. Morfologie. Sintaxă. Stilistică, București, 1995.

3. I. Dumemuc, N. Matcaș, Introducere în lingvistică, Chișinău, 1987.
4. T. Cristea, Sinteze de limbă, București, 1981.
5. N. Corlăteanu, V. Zagaevschi, Fonetica, Chișinău, 1993.
6. V. Pochilă, Grafia latină pentru toți, Chișinău, 1990.
7. Dictionar ortografic cu elemente de ortoepie și morfologie, Chișinău, 1990.
8. Gh. N. Vasilache, Ortografia limbii române. (Probleme ortoepice și practice), Galați, 1996.

Словники

1. Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române, Editura Academiei, București, 1982.
2. Dicționarul explicativ al limbii române (DEX), Editura Univers Enciclopedic, București, 1998. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”,
3. Micul dicționar academic (MDA), volumul I (A-C), 2001, volumul II (D-H), 2002, volumul III (I-Pr), 2003, volumul IV (Pr-Z), 2003, Editura Univers Enciclopedic, București.
4. Dicționar practic al limbii române, explicativ și morfologic, Editura Coresi, București, 1999.
5. Nicolae Andrei, Dicționar etimologic de termeni științifici, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987.
6. Dicționar explicativ al limbii române, Editura Academiei, București, 1975.
7. Florica Dimitrescu, Dicționar de cuvinte recente, Editura Albatros, București. 1981.
8. Gabriela Duda, Aglaia Gugui, Mărie Jeanne Woicicki, Dicționar de expresii și locuțiuni ale limbii române. Editura Albatros, București, 1985.
9. Florin Marcu, Constant Mâneca, Dicționar de neologisme. Ediția a III-a, Editura Academiei, București, 1978.

10. 2. Допоміжні джерела

1. Eugen Simion (coordonator), Limba și literatura română, București, 2002.
2. Flora Șuteu, Elizabeta Șoșa, Ortografia limbii române. Dicționar și reguli, București, 1995.
3. Cristian Nițulescu, Lexicon al greșelilor de limbă română, București, 2001.
4. Elena Rudică, Maria Trandafir, Limba română. Culegere de exerciții și teste, Iași, 1997.
5. Norme ortografice, ortoepice și de punctuație ale limbii române, Chișinău, 1991.
6. Ilie-Ștefan Rădulescu, Să vorbim și să scriem corect, București, 2005.
7. Ion Dună, Teste de limbă română, București, 2004.
8. Carmen Iordăchescu, Limba română. Teste pentru studiul la clasă, Pitești, 2000.
9. Nicolae Chiru, Teste de limba română, București, 2003.

10. 3. Интернет-ресурси

<http://www.google.ro/search?q=Terminologie+didactic%C4%83&hl=ro&gbv=2&prmd=ivns&ei=http://www.usch.md/Documents/Note%20de%20curs/Filologie%20Romana/Methodica%20pred%C4%83rii%20limbii>
http://www.litere.uvt.ro/vechi/documente_pdf/aticole/uniterm/uniterm3_2005/cvarga1
<http://www.didactic.ro/materiale-didactice/concepte-si-terminologie-in-politicile-culturale-europene>
[http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2.asp?id=387&idb=.](http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2.asp?id=387&idb=)